

**UCHWAŁA NR LVIII/441/2023  
RADY GMINY RADZIŁÓW**

z dnia 19 grudnia 2023 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych  
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok**

Na podstawie art. 4<sup>1</sup> ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) uchwala się, co następuje:

**§ 1.** Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

**§ 2.** Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

**§ 3.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

**Zbigniew Mroczkowski**

## **GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2024**

### **I. WSTĘP**

Problemy wynikające z picia alkoholu są jednymi z najpoważniejszych problemów społecznych. Mają one ogromny wpływ na bezpieczeństwo społeczne, stan zdrowia ludzi jak też relacje z najbliższymi. Alarmujące dane na temat wzrostu spożycia alkoholu wśród młodzieży i znacznego obniżenia wieku inicjacji alkoholowej, poszerzenie problematyki związanej z alkoholizmem o zagadnienie przemocy w rodzinie, szkód powodowanych przez pijących dorosłych i młodzież, a także ogólnego przyzwolenia społecznego na spożywanie alkoholu przez młodych ludzi kierunkuje działania w tym zakresie w stronę profilaktyki alkoholowej oraz w stronę pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom.

Zgodnie z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy, które realizowane są na podstawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Problem narkomanii w Polsce nie dotyczy już tylko określonych grup czy środowisk społecznych, ale jest zagrożeniem powszechnym. Niestety trzeba przyjąć, że każde dziecko może mieć kontakt ze środkami odurzającymi. Narkotyki są coraz bardziej wszechobecne, bez problemu można się w nie zaopatrzyć na dyskotecę, w klubach, na koncertach rockowych, imprezach masowych, czyli wszędzie tam, gdzie przebywają młodzi ludzie i niekoniecznie mają dawną formę. Teraz są sprzedawane pod postacią ciastek, cukierków, lizaków czy w napojach, co bardzo zachęca i rozbudza ciekawość najmłodszych. W wyniku ich dostępności sięga po nie coraz większa liczba młodych ludzi. Narkomania to problem, który znajdując się w sferze zainteresowania różnych dyscyplin naukowych i różnych instytucji życia społecznego, staje się przedmiotem różnorodnych, niekiedy trudnych do pogodzenia reakcji. Problem narkotyków ma swój aspekt medyczny, społeczny, kulturowy, prawny, gospodarczy, a nawet polityczny. Narkomanii to ludzie chorzy, wymagający leczenia i pomocy. Zarówno narkomania jak okazjonalne używanie narkotyków mogą być definiowane w kategoriach problemu społecznego.

Od niedawna wyróżniane są nie tylko uzależnienia od substancji psychoaktywnych (alkoholu, nikotyny, leków, narkotyków i dopalaczy), ale również uzależnienia behawioralne związane z niekontrolowanym wykonywaniem pewnych czynności m.in. zakupoholizm, pracoholizm, hazard, siecioholizm, granie w gry komputerowe, seksoholizm czy obsesyjne i kompulsywne przejadanie się, uprawianie ćwiczeń fizycznych. Uzależnienie od zachowań/czynności (czyli uzależnienie behawioralne) obejmuje objawy związane z zachowaniem, poznawcze i czasami fizjologiczne, które rozwijają się po wielokrotnym powtarzaniu określonych czynności i zazwyczaj charakteryzują się silną potrzebą powtarzania tych czynności, trudnościami z kontrolowaniem ich wykonywania, uporczywym powtarzaniem pomimo szkodliwych następstw, przedkładaniem tych zachowań ponad inne zajęcia i zobowiązania, zwiększoną tolerancją, a także występowaniem zespołu przykrych objawów (rozdrażnienie, złość, agresja itp.) przy próbach zaprzestania lub ograniczenia tych zachowań.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Radziłów na rok 2024 zawiera zadania, które będą realizowane z uwzględnieniem aktualnych potrzeb lokalnych oraz wykorzystaniem istniejących zasobów służących rozwiązywaniu problemów wynikających z uzależnienia od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.

### **II. PODSTAWY PRAWNE**

Zgodnie z art. 4<sup>1</sup> ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją

społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Elementem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok są również zadania związane z upowszechnianiem wiedzy oraz przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) do zadań własnych gminy należy przeciwdziałanie narkomanii.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok opracowano podstawie następujących aktów prawnych:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939);
3. Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.);
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późn. zm.);
5. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r., poz. 571);
6. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2022 r., poz. 1608 z późn. zm.);
7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642);
8. Uchwała Nr XVII/112/16 Rady Gminy Radziłów z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Radziłów na lata 2016 - 2023;
9. Uchwała nr III/20/2018 Rady Gminy Radziłów z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie aktualizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych gminy Radziłów na lata 2016 – 2023;
10. Uchwała nr LVIII/435/2023 Rady Gminy Radziłów z dnia 19 grudnia 2023 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Doznających Przemocy Domowej na lata 2023 – 2027”.

## II. DIAGNOZA LOKALNYCH ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH.

Dla potrzeb opracowania Programu w Gminie Radziłów w drugim kwartale 2022 roku przeprowadzono Diagnozę Lokalnych Zagrożeń Społecznych. Diagnoza i analiza problemów społecznych jest podstawą opracowania celów i konkretnych zadań Programu.

### Podsumowanie Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych w Gminie Radziłów – 2022

Głównym celem diagnozy było zbadanie zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności obejmujących zagadnienia związane ze nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków oraz uzależnieniami behawioralnymi, a także postawami wobec powyższych zjawisk.

Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w Gminie Radziłów wśród trzech grup reprezentujących trzy lokalne środowiska:

- a) dorośli mieszkańcy (100 osób, w tym 51 kobiet i 49 mężczyzn);
- b) dzieci i młodzież szkolna (107 uczniów, w tym 49 uczniów SP 4 - 6, 58 uczniów SP 7 - 8);
- c) sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży alkoholu (10 punktów sprzedaży).

#### **Dorośli mieszkańcy Gminy Radziłów**

W opinii mieszkańców Gminy Radziłów najistotniejszymi problemami społecznymi są: uzależnienie od alkoholu (65%), uzależnienia behawioralne (61%) oraz bezrobocie (55%). Z kolei bardzo powszechnymi zjawiskami uzależnień w ich środowisku są: sieciologizm (73%), alkoholizm (70%) i pracoholizm (64%).

Według opinii wyrażonych w ankiecie na temat spożywania alkoholu mieszkańcy Gminy Radziłów odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o wysokim poziomie ryzyka – badani regularnie spożywają alkohol (30% deklaruje, że raz w tygodniu, 26% kilka razy w tygodniu, 5% prawie

codziennie), wypijając przy tym umiarkowane ilości alkoholu (1-2 porcje: 36%, 3-4 porcje: 34%). Dla niemal połowy badanych (47%) w najbliższej okolicy znajduje się zbyt mała liczba punktów, gdzie można nabyć alkohol. 50% respondentów uważa osoby pijące alkohol za zagrażające bezpieczeństwu w lokalnym środowisku. 18% mieszkańców Gminy Radziłów daje przyzwolenie na prowadzenie samochodu po wypiciu niewielkiej ilości alkoholu oraz uważa, że jest to bezpieczne. 65% ankietowanych przyznało, że nie posiada wiedzy na temat miejsc w lokalnym środowisku, w których osoby borykające się z problemem uzależnienia od alkoholu uzyskiwałyby pomoc.

Palenie wyrobów tytoniowych jest wśród dorosłych mieszkańców Gminy Radziłów rozpowszechnionym nałogiem – 48% badanych deklaruje, że okazjonalnie pali papierosy lub e-papierosy, a nałogowe palenie wyrobów tytoniowych zadeklarowało 28%.

Badani respondenci deklarują, że znają w swoim środowisku osoby przyjmujące substancje odurzające tj. narkotyki i dopalacze, 17% zna przynajmniej jedną osobę.

Problem uzależnienia od gier hazardowych na terenie Gminy Radziłów jest zauważalny - 16% mieszkańców przyznaje, że grywa w gry na pieniądze a jako przyczyny uwikłania hazard badani wskazują: chęć poprawienia sytuacji finansowej oraz powody rozrywkowe. Nadzieją napawa fakt, że 84% respondentów uważa, że od grania w gry na pieniądze można się uzależnić.

Problem przemocy w lokalnej społeczności jest zauważalny. 13% mieszkańców Gminy Radziłów deklaruje, że ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy w rodzinie, a 43% podejrzewa, że do tego chodzi.

67% ankietowanych mieszkańców dostrzega potrzebę realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień. Badani wskazali szczególnie na potrzebę organizacji otwartych konsultacji terapeuty uzależnień (22%), pomocy w integracji dzieci po okresie izolacji spowodowanym pandemią (18%) oraz prowadzenia warsztatów profilaktycznych dla uczniów (10%).

### **Sprzedawcy napojów alkoholowych**

Rozkład deklaracji sprzedaży alkoholu pozwala sądzić, iż sprzedawcy odpowiedzialnie podchodzą do sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. W przypadku wątpliwości, co do wieku osoby kupującej alkohol 60% badanych deklaruje, że sprawdza dowody potwierdzające wiek. Zestawiając te wyniki z opiniami badanych uczniów w szkołach z terenu Gminy Radziłów, zalecane jest przeprowadzenie kampanii informacyjnej z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych. Kampania informacyjna może, zatem obejmować szkolenie dla sprzedawców, akcje z wykorzystaniem techniki Mystery Shopping i dystrybucję materiałów typu plakaty, naklejki do umieszczenia w punktach.

### **Dzieci i młodzież szkolna**

Spożywanie napojów alkoholowych przez dzieci i młodzież szkolną w Gminie Radziłów można określić na niskim poziomie ryzyka. Wraz z wiekiem rośnie odsetek osób sięgających po alkohol - inicjację alkoholową ma za sobą 9% uczniów klas 4 - 6 oraz 31% uczniów klas SP 7 - 8. Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży warto wykorzystywać proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników. Jeśli podczas programów profilaktycznych zostaną przeprowadzone odpowiednio dobrane ćwiczenia i zabawy, uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą.

Badania wykazały, że pewien odsetek badanych młodych mieszkańców Gminy Radziłów palił lub nadal pali wyroby papierosowe. Do palenia papierosów chociaż raz w życiu przyznaje się sobą 2% uczniów klas 4 - 6 oraz 12% uczniów klas SP 7 - 8. Najczęściej wskazywanymi powodami palenia papierosów przez starszych uczniów, którzy mają za sobą inicjację nikotynową była chęć spróbowania czegoś nowego. Jednocześnie niepokojący jest względnie bardzo łatwy dostęp dzieci i młodzieży do wyrobów tytoniowych i napojów alkoholowych. Jego ograniczenie jest zadaniem leżącym w obowiązku osób dorosłych. Rekomenduje się podejmowanie działań budujących świadomość zagrożenia związanego z poszczególnymi używkami poprzez warsztaty profilaktyczne, szkolenia dla nauczycieli lub pogadanki profilaktyczne dla rodziców.

Jak wynika z badań problem zażywania substancji psychoaktywnych takich jak narkotyki czy dopalacze jest zauważalny, lecz nie rozpowszechniony wśród uczniów szkół Gminy Radziłów (1% uczniów klas SP 4 - 6 oraz 4% uczniów SP 7 - 8 przyznaję, że zażywało już narkotyki lub dopalacze).

Uczniowie w większości nie potrafią ocenić, czy nabycie owych substancji jest w ich otoczeniu trudne czy łatwe. Należy zwrócić uwagę na profilaktykę narkotykową wśród uczniów. W przypadku zażywania substancji psychoaktywnych bardzo ważne jest prowadzenie regularnych zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom. Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi stwarzają wakacje oraz czas wolny, dlatego też dzieci w tym okresie powinny zostać otoczone szczególną uwagą opiekunów i uświadamiane w kwestii niebezpieczeństw, jakie wiążą się z zażywaniem substancji psychoaktywnych. Zaleca się podjęcie obserwacji w placówkach oświatowych, w celu identyfikacji uczniów zażywających środki psychoaktywne.

Niepokój budzi ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera. Uczniowie spędzają dziennie w ten sposób nawet powyżej 6 godzin dziennie (SP 4 - 6: 14%; SP 7 - 8: 32%). Oznaczać to może, że po zakończonych lekcjach są to ich jedyne formy spędzania czasu. Należy mieć na uwadze, iż trzeba wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodne pasje uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po szkole niż surfowanie po stronach internetowych oferujących niewiele wartościowych treści. Istotne jest, aby włączać w te działania rodziców, którzy mają możliwość nadzorowania tego, jak ich dzieci wykorzystują domowe komputery i inne urządzenia z dostępem do Internetu.

Zauważalnym problemem wydaje się być skłonność uczniów do korzystania z gier hazardowych, a internetowe gry „na pieniądze” zaczynają być coraz bardziej popularne wśród dzieci i młodzieży. Po 10% uczniów w każdej grupie wiekowej miało już do czynienia internetowymi grami na pieniądze lub grami na automatach w salonach gier (44% - SP 4 - 6, 45% SP 7 - 8).

Uczniowie w Gminie Radziłów deklarują w zdecydowanej większości bardzo dobre lub dobre relacje z opiekunami (SP 4 - 6: 97%; SP 7 - 8: 89%). Zaleca się rozwijanie pozytywnego potencjału rodziny i jednocześnie wzmacnianie czynnika chroniącego, jakim jest pozytywna więź dziecka z rodzicami poprzez realizację warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców.

#### **IV. CELE I ZADANIA PROGRAMU**

##### **Cel główny**

Celem głównym Programu jest ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z uzależnienia od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, a także uzależnień behawioralnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy Radziłów oraz prowadzenie działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

##### **Cele szczegółowe**

1. Zwiększenie skuteczności nowoczesnej profilaktyki zintegrowanej.
2. Zwiększanie świadomości społecznej w zakresie problematyki związanej z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków oraz uzależnieniami behawioralnymi.
3. Ograniczanie dostępności alkoholu i innych środków psychoaktywnych, zwłaszcza wśród młodzieży.
4. Zwiększanie dostępności pomocy rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
5. Poprawa współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Cele Programu wpisują się w cele operacyjne Narodowego Programu Zdrowia dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom i będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami.

##### **Zadania:**

1. *Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnieniami behawioralnymi:*

- 1) Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym prowadzenie rozmów motywacyjnych z osobami z problemem alkoholowym oraz rozpowszechnienie informacji w ramach edukacji zdrowotnej, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia.
- 2) Podejmowanie działań interwencyjnych mobilizujących osoby uzależnione od alkoholu do podejmowania leczenia dobrowolnego.
- 3) Kierowanie do sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawach zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
- 4) Finansowanie kosztów dojazdu osób uzależnionych na zajęcia terapeutyczne oraz kosztów pobytu na sesjach psychoterapeutycznych.
- 5) Prowadzenie działań zmierzających do nałożenia obowiązku leczenia odwykowego wobec osób zgłoszonych.
- 6) Współpraca z placówkami leczenia odwykowego w ramach leczenia, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia.
- 7) Działalność profilaktyczna i pomocowa oraz przekazywanie informacji na temat ruchów samopomocowych, o mitingach Wspólnoty Anonimowych Alkoholików w ramach edukacji zdrowotnej, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia.
- 8) Dofinansowanie programów profilaktycznych realizowanych przez organizacje pozarządowe.
- 9) Upowszechnianie materiałów informacyjnych o chorobie, profilaktyce alkoholowej i narkotykowej.
- 10) Stała współpraca z Policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Sądem – Wydziałem Rodzinnym i Nietletnich, Kuratorami Rodzinnymi, Biblioteką Samorządową, pedagogami szkolnymi, szkołami w celu podnoszenia skuteczności podejmowanych działań.
- 11) Opłacenie kosztów powołania biegłego orzekającego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz opłata kosztów sądowych.
- 12) Opłacanie kosztów obsługi terapeutycznej osób uzależnionych.
- 13) Edukacja zdrowotna, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia poprzez zakup ulotek, broszur i poradników, związanych z problemem alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych.

***2. Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii oraz uzależnień behawioralnych, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności prawnej ochrony przed przemocą domową:***

- 1) Zwiększanie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy domowej, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia, poprzez współpracę z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Rodzinie.
- 2) Realizacja programów z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych (w szczególności e-uzależnień) w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej), o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia poprzez organizowanie i finansowanie na terenie szkół i innych placówek programów oraz przedstawień profilaktycznych dotyczących problematyki uzależnień.
- 3) Dofinansowanie form spędzania wolnego czasu mieszkańców gminy, w którym realizowany będzie program profilaktyczny, w zakresie organizacji różnych form zagospodarowania czasu wolnego, promujących zdrowy i aktywny styl życia (festyny, zabawach bezalkoholowych) w ramach profilaktyki uzależnień (wskazującej i selektywnej) oraz w ramach poszerzania oferty pomocy psychologicznej i opiekuńczo – wychowawczej, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia.

***3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkotykowych i uzależnień behawioralnych w szczególności dla dzieci i młodzieży:***

- 1) Realizacja programów z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych (w szczególności e-uzależnień) w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej), o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia poprzez organizowanie i finansowanie na terenie szkół i innych placówek programów oraz przedstawień profilaktycznych dotyczących problematyki uzależnień.

- 2) Edukacja publiczna poprzez ulotki, broszury, poradniki dotyczące różnych uzależnień.
- 3) Działalność na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców i bezpieczeństwa w miejscach publicznych (kampanie edukacyjne).
- 4) Propagowanie wiadomości o przyczynach i skutkach choroby alkoholowej.
- 5) Profilaktyka uzależnień, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia poprzez udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach o charakterze profilaktycznym adresowanych do różnych grup wiekowych.
- 6) Organizowanie i wspieranie lokalnych imprez profilaktycznych, przeglądów, wydarzeń o charakterze prozdrowotnym, wspieranie lokalnych projektów profilaktycznych o charakterze kultury np. muzycznej, w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej), o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia.
- 7) Organizowanie, prezentowanie dla szkół i społeczności lokalnej przedstawień teatralnych, teatryków w szkołach z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych.
- 8) Alternatywne formy spędzania wolnego czasu - dofinansowanie różnych form zajęć rekreacyjno - sportowych, w tym pozalekcyjne zajęcia sportowe, jako element programu profilaktycznego w szczególności dla dzieci i młodzieży w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej), o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia oraz organizowanie i wspieranie lokalnych imprez profilaktycznych, przeglądów, wydarzeń o charakterze prozdrowotnym, rekreacyjno - sportowym

**4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych.**

- 1) Stwarzanie atmosfery przychylności i wsparcia dla lokalnych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień.
- 2) Współpraca merytoryczna i materialna z instytucjami i organizacjami w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.
- 3) Współdziałanie mające na celu rozwiązywanie problemów alkoholowych poprzez współdziałanie z Krajowym Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom oraz Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Białymstoku, ul. gen. George'a Smitha Pattona 8, 15 - 688 Białystok.
- 4) Współdziałanie z Kościołem Katolickim i innymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.
- 5) Wspieranie działalności stowarzyszeń realizujących działania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi poprzez dotacje w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.
- 6) Współpraca z pracownikami socjalnymi mająca na celu pomoc osobom uzależnionym i współuzależnionym.
- 7) Zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych w ramach edukacji zdrowotnej i profilaktyki uzależnień określonej w Narodowym Programie Zdrowia.
- 8) Finansowanie szkoleń członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz członków zespołu interdyscyplinarnego.
- 9) Udział członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, nauczycieli, pedagogów, pracowników socjalnych, pielęgniarek, policjantów i innych przedstawicieli służb społecznych w szkoleniach i konferencjach związanych z tematem uzależnień, w tym pokrywanie kosztu dojazdu na szkolenia w ramach edukacji kadr, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia.
- 10) Wspieranie i współdziałanie z organizacjami pozarządowymi i samopomocowymi zajmującymi się statutowo profilaktyką problemów alkoholowych i pomaganiem osobom uzależnionym i współuzależnionym.
- 11) Organizowanie i dofinansowanie kolonii i obozów sportowych w ramach poszerzania i udoskonalania oferty realizacji programów profilaktycznych, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia. Poniesienie kosztów uczestnictwa dzieci uzdolnionych sportowo i wytypowanych przez GOPS Radziłów.

- 12) Opracowanie Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych obejmującej problematykę alkoholową, narkotykową oraz uzależnienia behawioralne w ramach monitorowania i badania problematyki, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia.
- 13) Organizowanie zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży.
- 14) Organizowanie wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.
- 15) Wspomaganie działań promujących zdrowy tryb życia i abstynencję.

**5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13<sup>1</sup> i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.**

**6. Kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi przeznaczonymi do spożycia na miejscu i poza miejscem sprzedaży, prowadzenie szkoleń dla właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.**

- 1) Zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia, poprzez prowadzenie kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w celu wykrywania naruszeń ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.
- 2) Organizacja i dofinansowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych.

## **V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA**

Na realizację zadań określonych w Programie przewidziana jest kwota 52 000,00 zł zgodnie z przyjętym przez Radę Gminy budżetem Gminy Radziłów na rok 2024. Określona kwota może ulec zmianie w zależności od faktycznej ilości środków finansowych pozyskanych w 2024 r. z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Ustawa z dnia 14 lutego 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów, która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2021 r., wprowadziła do ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przepisy dotyczące opłaty od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, czyli tzw. małych. Opłaty wnoszone za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml stanowią w wysokości:

1. 50% dochód gmin, na terenie których jest prowadzona sprzedaż napojów alkoholowych;
2. 50% przychód Narodowego Funduszu Zdrowia.

Środki, o których mowa powyżej, przewidziane są na realizację koordynowanej przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

## **VI. KONTROLA REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU:**

Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest Wójt Gminy Radziłów. Wójt Gminy raz w roku składa Radzie Gminy sprawozdanie z wykonania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

## **VII. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH**

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przysługuje wynagrodzenie za wykonanie następujących zadań:

- 1) Opiniowanie projektów uchwał Rady Gminy dotyczących Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, liczby punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania tych punktów;
- 2) Opiniowanie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych z uchwałami Rady Gminy w zakresie ustalonym w art. 12 ust.1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.);
- 3) Prowadzenie postępowania o przymusowe leczenie odwykowe;
- 4) Kontrola przestrzegania przepisów ustawy w punktach sprzedaży napojów alkoholowych.

2. Ustala się wynagrodzenie w kwocie 150,00 zł za pracę na jednym posiedzeniu w sprawach wskazanych w ustępie 1.